

A VASUTI MUNKÁSOK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK HIVATALOS LAPJA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VII., Rottenbiller-utca 1. sz., I. em. 10,
ahová minden levél és küldemény címzendő.

Megjelenik
minden héten
pénteken.

Előfizetési árak:
Egy hóra — — — 40 (—80 kor.) | Félévre — — — 2.40 (4.80 kor.)
Negyedévre — — — 1.20 (2.40 ") | Egyes szám — — — .10 (—20 ")
A Szövetség tagjai díjtalanul kapják.

Figyelem, pályaőrök!

Pályaőrtestvéreink rég vajdó mozgalmának végre dülőre kell jutni. El sem tudjuk képzelni, hogy akadjon forum, amely a pályaőrök méltatlan helyzetének javítására irányuló szerény és jogos kívánságok elől ridegen elzárkóznék. Olyan sok a pályaőrök indokolt panasza és sérelme, ezzel szemben pedig olyan kevés és mérsékelt, amit helyzetüket javítására kívánnak, hogy ezeket a kívánságokat elutasítani isten és ember előtt való véték volna.

De a kívánságok megállapítása kizárólag csupán pályaőr-testvéreink műve lehet. És pedig lehetőleg az összes pályaőröké. Az egész ország máv. pályaőre szabják meg, hogy milyen kívánságokat terjeszszenek a Máv. igazgatósága és a kereskedelmi miniszter elé.

E célból szeptember 23-án Budapesten

országos értekezletet

tartanak pályaőr-testvéreink, amelyre lehetőleg az ország minden részéről és lehető sok pályaőr megjelenése kívánatos.

Fölhívjuk pályaőr-testvéreinket, hogy részvételüket jelentsék be a Vasuti Munkások Országos Szövetségének központjánál (Budapest, VII., Rottenbiller-utca 5/a). Továbbá gondoskodjanak arról, hogy minden pályaőr tudomást szerezzen az országos értekezletről.

Testvéri üdvözléssel

a központi vezetéség.

Felhívás.

Ezennel értesítjük az összes MAV. műhelyek fényező-, mázoló- és betüíró munkásait, hogy folyó évi szeptember 8-án, szombaton délelőtt 9 órakor

országos értekezletet

tartunk a Vasuti Munkások Országos Szövetségének központi helyiségében, Budapesten. Napirendünk:

Egy egységes egyezmény-árjegyzék tárgyalása.

Felhívjuk az összes MAV. műhelyekben dolgozó fényező-, mázoló- és betüíró munkástársainkat, hogy idejekorán válaszszák meg küldötteiket. Gondoskodjanak, hogy minden műhely képviselve legyen e fontos értekezleten.

Testvéri üdvözléssel

az egybehívók.

Adtál uram esőt...

— Irta: Dr. Kadosa Marcell. —

Amióta csak hangja van a magyar munkásságnak, azóta mindig követeli a kötelező állami balesetbiztosítást.

Baleset-ügyünk rendezetlensége horribilis. Egynéhány olyan munkaadó van, aki munkásait valamelyik biztosító társaságnál biztosítja baleset ellen. De mennyire? Napi munkabérének néhány százszorosa a legmagasabb összeg. Ezt azonban csak akkor kapja meg a munkás, ha a baleset folytán teljesen tehetetlen, földön kuszó féreggé válik. Egy-egy szemnek, vagy karnak, vagy lábnak elvesztése esetén egy-kétszáz koronával elégitik ki, ha ugyan kielégítik. Mert a dolog úgy áll, hogy ezeknél a ritka kivételként említett munkaadóknál sem a munkás van biztosítva a maga balesete esetére, hanem a munkaadó. Ugy, hogy a biztosított összeg voltaképpen a munkaadót illeti. A munkásnak ki se fizeti a biztosító társaság, ha csak nem ad egy oly értelmű irást, hogy ezzel minden igényére nézve ki van elégitve és a munkaadón soha semmit se fog követelni.

Jó; azt mondhatná valaki, hát ha nem fizet eleget a biztosító társaság, vagy semmit se fizet, vagy ha nincsen is biztosítva, akkor a megsérült munkás majd perrel támad a munkaadó ellen.

Ezt ugyan okosan teszi a munkás, de a pernek az eredménye még kevésbé van biztosítva. A kártérítésre vonatkozólag a vasuti balesetek kivételével nincsen törvényes intézkedés. A bíró a maga bölcsessége vagy ennek az ellenkezője szerint keresi és találja el az igazságot és bizonybizonyn nagyon sok esetben a szarva közt a tőgyit. Valami olyas felfogás kapott lábra lassacska, hogy megkülönböztetnek veszélyes és nem veszélyes természetű foglalkozást. Ha a foglalkozás, amelyben a baleset a munkást érte, veszélyes, akkor megállapítják a munkaadó kártérítési kötelességét, ha csak ő nem bizonyítja,

hogy a megsérültnek saját hibája vagy gondatlansága okozta a balesetet. Ha azonban a foglalkozás nem veszélyes, akkor a munkaadó nem felelős a balesetekért: a saját hibáján kívül, munkaközben, véletlenségből elszerencsétlenül munkás a maga szakálára lesz nyomorékká: azonnal kiállhat a templom elé koldulni, vagy ha ezt szégyenli: beleugorhatik a Dunába. Éppenséggel nem törődik vele senki.

Ez a legborzasztóbb és legképtelenebb igazságtalanság a világon.

Már most aztán, hogy melyik foglalkozás veszélyes, melyik nem? — ez megint egy újabb kérdés, amelyen elmarakodhatnak az ügyvédek. Van néhány olyan foglalkozás a világon, amelyeknek a veszedelmessége égbe kiáltó. De a legnagyobb része a nehézségeknek bizony olyan, hogy ha akarom, veszélyes, ha akarom, nem veszélyes. A bíróság rendszerint nem veszi a lekéré azt, hogy ezt a kérdést eldöntse, hanem úgy könnyit magán, hogy rábizzza a dolgot holmi szakértőre: mondja meg az, veszélyes-e, nem-e? Hogy pedig a szakértőtől mi minden kitelik: arról nap-hosszat lehetne falramásztató dolgokat mesélni.

Igy a megsérült munkás vagy koldussá válik, a per lutrijára teszi a sorsát, amelyiknél soha se lehet tudni, hogy főnyeremény lesz-e a vége, vagy a felperesnek táva maradt szája.

Nem csoda ugyebár, ha a dolgok ilyen állása mellett oly hangosan követeli a munkásság már évtizedek óta a kötelező állami balesetbiztosítást. Az egyetlen helyes és józan álláspont az, hogy mindenki vigyáz magára úgy, ahogy tud. Az egyik ember a természetől van nagyobb figyelemmel, óvatossággal megáldva, mint a másik, de valójában mindenki tőle kitelhető módon vigyáz a bőrre. Csakhogy az igazi munkás nem úgy van azzal, mintha én vennék kalapácsot, vagy gyalut, vagy kést a kezembe, vagy én állnék oda a zatkoló gép mellé. A szokatlan hely-

zet engem persze szörnyen aggodalmassá tette. Minden moccanásnál csupa óvatosság volnék. De az állandó megszokás, a gépszerű mozdulatok folytonos egyformasága az óvatosságból sokat elvesz: a munkás szinte mechanikusan végezi a maga munkáját. Ha folytonosan óvatoskodnék, akkor dolgozni se tudna az óvatosságtól. Minden baleset véletlennek tekintendő tehát, hacsak valaki igazán szándékosan nem idézi elő a maga balesetét, vagy ha durva gondatlanságot nem követ el a testi épségére való vigyázatban.

Akár veszélyes tehát a munka, akár nem: a baleset maga igazolja a veszedelmet és kártérítés jár mindenkinek, még pedig az állami garancia mellett működő biztosító intézettől, amelynél minden munkás kötelezőleg kell, hogy biztosítva legyen.

A napokban közzétették ennek a balesetbiztosítási törvénynek a tervezetét. De bizony alighanem úgy leszünk vele, hogy adtál uram esőt, nincs köszönet benne. A teljesen munkaképtelenné vált munkásnak keresete 60 százalékát állapítja meg. Hát a másik negyvennel mi lesz? Ki fogja azt megtéríteni? Eddig legalább a munkaadón követelhettem, aki követelhettem, de ezután a munkaadó ki fog bujni a kötelezettsége alul avval, hogy ő a maga részéről teljesen eléget tett, amikor bejelentette a munkást a balesetbiztosításnál és fizette érte a díjakat. Egyébbel nem tartozik. Nem tehet róla, ha a törvény csak hatvan percentet állapít meg annak, aki száz percentet veszített.

És hát hogyan lesz a munkaképtelenség megállapításával?! A szakértő urak ezentúl is ki fogják mondani azt a képtelen ostobaságot, hogy X. Y. kazánkovács negyvenöt százalékot veszített a munkaképességéből.

Mint hogy ha az élet ismerne ötvenöt százalékos munkaképességű kazánkovácsokat, vagy mintha valaki elfogadna ilyen fél vagy háromfertály kazánkovácsot, vagy lakatost, vagy más egyéb munkást. És a szakértők szava után az ilyen ötvenöt percentes munkás, aki valójában szintén elveszítette egész keresetét, talán csak egy harmadát fogja kapni annak, amit a balesete előtt keresett.

Sok-sok hiányossága van még a nyilvánosságra hozott tervezetnek, amelyeket majd lesz még módunkban egyenként kipécézni. Nem is azért, hogy csak gáncoskodjunk, hanem hogy hozzájáruljunk a magunk tapasztalatával és tudásával is egy helyes és tökéletes balesetbiztosítási törvény megalkotásához.

Szemere Lipót nem hagyja magát.

— Hamis vádak a Konzum ellen. —

A paksi emberről azt tartják, hogy mikor a fiskáliszhoz megy, mindig ajtót téveszt, mert nem fiskáliszhoz kéne mennie, hanem doktorhoz. Miért? Mert a paksi embernek valóságos betegsége a pörlekedés. Csak akkor érzi jól magát, ha felperes vagy alperes, csak akkor boldog, ha keresheti a kákán a görcsöt, akár leli, akár nem. Csak akkor nyugodt, ha összeakasztott a szomszédjával, a sógorával, az ipával-napával, ha háborut izen az egész világnak.

És Szemere Lipót — de genere Huba vagy Schlesinger, az mindegy — erősen paksi ember. Csodálatos volna, ha megtagadná paksi mivoltát, ha nem kötné bele az élőfába, ha nem keresné a kákán a görcsöt, ha nem szállna pörbe elevenekkel és holtakkal. Szemere Lipótnak enyhítő körülménynek tudta be a büntető bíróság az ő hires paksi mivoltát. Mi nem helyezkedünk a bíróság álláspontjára, mi Szemere Lipótot nem elítélni, hanem kigyógyítani akarjuk. Meddő fáradság lesz, előre tudjuk, de azért emberi kötelességünk parancsolja, hogy az önkéntes mentő szerepére vállalkozzunk, még akkor is, mikor a szerencsétlen áldozat már menthetetlen.

Szemere ur nagyon paksi, nagyon beteg.

Még akkor konstatáltuk rajta ezt a tünetet, mikor elszabadult a pórázról és megmárt mindenkit. Rettentő betegség az, mikor valamely ember a józan belátás, a higgadt megfontolás, az igazság vizétől irtózik. És mi mégsem bunkózzuk le Szemere Lipótot, hanem beoltjuk a kijózanítás szérumával.

Ez a beteg paksi a „Vasutasok Lapja”-ban megtámadja a Konzum igazgatóságát. Nyílt levélben tör ki és fenyegetőzik. Azzal vádolja a Konzum igazgatóságát, hogy az alapszabályok egyenes megkerülésével a debreceni áruda felállításának költségeit a tartalékalapból fedezi, a negyvenezer koronányi összeget.

Ez nem igaz. Ez tudatos tévedés, vagy — ha tetszik — hazugság.

Nem bocsájtkozunk ez alkalommal a nyílt levél föllentéseinek cáfolgatásába, csupán az érdemi rész megdöntésére ide igtatjuk a következő levelet.

PESTI
MAGYAR KERESKEDELMI
BANK
— Terézvárosi Fiók-osztály —

Budapest, aug. 23.

T. MÁV. alk. fogy. szöv.-nek!

Helyben.

Kivánságukhoz képest igazoljuk ezennel, hogy a máv. alkalmazottak fogyasztási szövetkezetének nálunk levő értékpapír-letétjében K 155.700 n. é. 4 százalékos magyar koronajáradék van letételemezve.

Teljes tisztelettel
Pesti Magyar Kereskedelmi Bank
Terézvárosi Fiók-osztálya.

Heger, Falvai.

Ez a levél, amely e hó 23-án kelt, bizonyossága annak, hogy Szemere Lipót a nyílt levélben, amely augusztus 14-én kelt, valótlanságot állított. A tartalékalapból egy krajcár sem hiányzik. A debreceni áruda felállításának az összes költségei a forgó-tőkéből fedeztetnek.

No már most, mit akar Szemere Lipót? A levelében azt mondja, hogy a Konzum igazgatósága az alapszabályok idevonatkozó szakaszának a meghamisításával akar magának jogot szerezni arra, hogy a tartalékalapból szabadon garázdálkodhassék. Ez is hazugság és e tekintetben alkalmunk lesz Szemere Lipóttal megértetni azt, amit nem tud vagy nem akar. Most csak azt indokoljuk, hogy miért nem tud vagy nem akar?

Ez az ur a szentkoronás szövetségnek az embere, aki célul tűzte ki, hogy a Konzumot tönkretegyje. Szép feladat, de nem csodálatos. Van olyan kutya, amelyik még a holdba is bele akar harapni. Ez az ur a

A „MAGYAR VASUTAS” TÁRCÁJA.

Kis mesék — nagyoknak.

Írta: Berecz Lajos.

I.

A hus és a kása.

A hus és a párolgó kása az asztalon egymás mellé került. A hus méltatlankodva fortyant fel: Kotródj mellőlem, te . . . te nyomorult hitvány kása, melyről még a közmondás is azt tartja — hogy nem étel! Még a párolgásod is oly nehéz, mint a „szegénység” szaga, melynél orrfacsaróbb nincs az egész földgolyóbison . . .

Ami pedig értékedet illeti . . . Tovább már nem szapulhatta „Hus” ő nagysága a szerényen hallgató kását, mert Bodri, a házörző kuvasz, betévedvén a nyitva felejtett ajtón — felfalta mindakettőt.

II.

Az elefánt és a hangya.

Az elefánt lustálkodása közben egy hangyát pillantott meg, mely épp táplálékot cipelt. Nini, milyen furcsa kis jószág — mondá az elefánt — s nyomban párhuzamot vont a hangya s az ő testi nagysága között s úgy találta, hogy a különbség óriási. Erre a felfedezésre mérhetlen büszkeség töltötte el s így monologizált: „A „Sors” patája alatt, mivel én is ily pirinyó féreg vagyok;

miért ne lehetnék hát én is „Sors”, e nálannál kisebb, szintén pirinyó féreg fölött?!”

Lustán mozdult s a másik pillanatban szétmállott tagokkal feküdt pirinyó hangyácska az „Elefánt-Sors” lábai alatt.

III.

A szamár, az öszvér és a ló.

A szamár fájón panaszolta az öszvérnek, hogy — bár rokonszármaszuak a lóval — a ló mégis mélysegesen, szinte vérig sértően lenézi őket. Csak egyszer jönne össze valamelyikkel, ő bizony megmondaná . . .

Az öszvér mint akit szintén bántott a lekicsinylés, vállalkozott rája, hogy felkéri a lovat egy közös értekezletre. A találkozás rövidesen meg is történt, ahol is az öszvér fejtegette nézeteit, elmondván, hogy ma már a XX. században az emberek is igyekeznek lerombolni azokat a válaszfalakat, melyeket a rang, az állás, a születés emelt közéjük s a demokrácia, habár nem is tette meg még hódító körútját, már most konstatálható, hogy megteendi minél előbb. Az emberektől — mint tökéletes lényektől (!) példát vehetnénk mi is s ennél fogva felkérünk ló testvérünk, szállj alá hozzánk, vallj, fogadj el bennünket a demokrácia szent jegyében testvérekül, mint igaz, hozzád vonzódo testvér rokonaidat. S itt — nagyobb hatás kedvéért — egy műkönyt sajtolt ki szemeiből.

A szamár e jelenet fensősége, az öszvér nagyhatású beszéde alatt valósággal ellágyult s szamár áhitattal leste, vajjon mit felel a ló?! . . .

A ló pedig egykedvűen felelte, demokrácia ide, demokrácia oda, nem szeretem a jeleneteket. Az én demokrataságomnak nagy ára van: fel kell emelkednetek hozzám, el kell sajátitanotok délceg járásomat, büszke fejtartásomat, szóval az én tulajdonságaimat. Az öszvér mohón felelt: Oh testvér, ha csak ezen mulik, akkor semmi baj, akár mindjárt meg is taníthatsz bennünket erre! Dictum — factum — a ló hozzá fogott. Kezdte az öszvéren. Az öszvérnél csak ment valahogy a trapp, a galopp, a délceg főtartás, a számaron azonban sehogyssem fogott az oktatás. Szánalmasan neveltséges volt szegénykének az erőlködése. Buksi kis fejét még csak . . . csak tudta úgy ahogy emelgetni, de az ugrásai a galoppirozásnál oly esetlenek voltak, hogy nevető görcsöket kapott úgy a ló, valamint az öszvér. Amikor pedig egy ügyetlen lábemeléssel véletlenül meg találta rugni a lovat, a ló éktelen szitokba tört s úgy nyeríté: Szamár vagy, szamár voltál, szamár maradsz. Az öszvérrel egyetemben egyet-egyét rugva rajta úgy ott hagyták, mint . . . mint szent Pál nz oláhokat. A kis füles szomoruan, bánatosaa nézett utánuk, így nyugtatván meg magát: *Azért én mégis közelebb állok az emberekhez!*

szentkoronások érdekében vállalkozott erre a szomorú szerepre, ami megint nem csodálatos, mert ez az ur szereplési viszketegségben szenved és nyilvánosan vakarózik. Erre a célra alkalmas neki a „*Vasutasok Lapja*“, meg a Rónai Móric kitarított lapja, a villamos vasutasok érdekeit aprópénzre váltó „*Független Magyarország*“. E két hely az ő lerakodási helye és Szemere ur szorgalmasan lerakodik, mintha folytonosan szüretlen volna.

Ez az ur örökös ellenzője volt mindennek, csak azért, hogy a neve szerepeljen. Ez az ur a különvélemények apja. Ez az ur, aki a Konzumban igazgatósági tagságot vállalt és soha egyetlen egy határozatot nem fogadott el csak azért, hogy a különvélemények segítségével a felelősség terhe alól kibujjék.

Ez az ur annyira gyáva, hogy az 1905-iki mérlegszámlát, amelyet minden igazgatósági tag aláírt, nem merte aláírni.

Mit mondjunk még róla? Elég ennyi. Lesz alkalmunk leszámolni vele, lesz alkalmunk tovább józanítani, gyógyítani a paksi betegségből. Most csak azt ízenjük neki, hogy az ő nyílt levele, Konzum elleni támadása csak annyit ér, mint egy marék lyukas paksi mogyoró.

Olvasóinkat felkérjük, hogy a lapunknak szánt összes leveleket ezentul így címezzék: *Magyar Vasutas* szerkesztősége, Budapest, VII., Rottenbiller-utca 1, I. em. 10. A szövetség központjának címe a régi marad.

SZEMLE.

A Máv. koldusai.

Ugyan ki hinné, hogy Magyarország nevezetű országban, az állami kezelésben levő és milliokat jövedelmező vasut, a Máv. olyan komiszul fizeti az ő alkalmazottait, a szárnyaskerekkel lebillogozott rabszolgákat, hogy azoknak némely humánus intézményeit uton-utfélen összekoldult garasokból kell istápolni? Ugyan ki gondolná, hogy a Máv.-at szolgáló emberek sorsa oly nyomoruságos legyen, hogy a Máv. munkások árváit az utazó közönségtől kikunyorált szálamomfillérekkel kell megmenteni az éhenhalástól. Ha tudta volna, bizonyosan megváltoztatja a fenti mondást olyanformán, hogy a „*Magyar szent korona országainak vasutas szövetsége*“ nagyobb hasznát vegye.

Igy is veszi valami hasznát. Apró cédulákat nyomtat ilyen formába:

A MAGYAR SZENT KORONA ORSZÁGAINAK
VASUTAS SZÖVETSÉGE.

Ha utazol, nem tudsz a krisztusi szeretet erenyeinek gyakorlásától megmenekedni. A kalauz felcibál legédesebb álmodból és az orrod alá nyomja a fent lerajzolt cédulát, hogy két krajcárral töröld le az árvák könyveit, hogy két krajcárért végy ezer forint áru áldást, hogy két krajcárért engedd magadhoz a Máv.-kisdedekeket.

A szegény kalauz — bizonyára a szentkoronás szövetségnek a tagja az istenadta — alázatosan megköszöni a két krajcárodát és lüdbörös lesz a lelke arra gondolatra, hogy valamikor az ő árváit is rászoritja az uristen ezekre a koldusgarasokra. Ha pápista, keresztet vet magára és tovább koldul fülkéről-fülkére.

Hát ez nem jól van így, kedves szentkoronás szövetség. Olyan előkelő, olyan elsőrendű hazafisággal és prima férfiakkal rendelkező szövetségnek, amelynek elnöke egy *Batthyányi* Tivadar gróf, ügyésze egy *Lengyel* Zoltán dr., annak igazán nem illik bezsebelni a jószívű kofaasszonyosságok, ábrándos utasok és vásárra menő kupeczek filléreit azzal a kegyes ígérettel, hogy a két krajcár

áru jótékonyaságot százezer koronás főnyereménnyel fogja megfizetni a jó istenke. Tessék másképpen kívágni a rezet és a Máv. rabszolgáit — ha már szenvedni, koplalni megtanították is — ne tanítsák meg koldulni. Ne akarjanak szerepelni a szálamom-garasokból, vezérkedni a koldusfillérekkel. Ismerjék be, hogy nem tudnak olyan jelent teremtteni a vonatosoknak, mely a családjuk jövőjét biztosítja. Vallják be, hogy nem tudnak tisztességes darab kenyeret nyomni a szűkülő éhség kezébe, hanem teletömik a markát koldus-bárcákkal, krisztusi szállóigékkel:

— Menj fiam és váltsd ezt aprópénzre az irgalom pénztáránál.

A szent koronás szövetség működése egyébként nagyon jellemző éppen azokra az urakra, akik az élen ugrándoznak. A nevükkel, a népszerűségnek hitt valamijükkel rá akarnak feküdni a vasutasokra, hogy holmi alamizsna-szövetség hínárjába keverjék őket, hogy megkössék kezüket-lábukat. Azt gondolják, hogy a vasutas már csak attól is boldog legyen, ha *Batthyányi* Tivadar gróf hosszú szakállának még hosszabb árnyékában rághatja a száraz kenyeret, vagy ha *Lengyel* Zoltán vállalja el a balesetbiztosítási pörét feliből.

Ez a szent koronás szövetség az, amely ellensége az öntudatos szervezkedésnek, amely a vasutasok nyomoruságából sportot vagy üzletet csinál, amely koldusbárcákkal akarja kitartatni magát, hogy Jézus Krisztust játszahasson ott, ahol tulajdonképpen csak kufár.

Az árváktól nem sajnáljuk a garast, de sokkal okosabb dolog volna, ha a kufároktól nem sajnálnák a korbácsot. Akkor aztán nem kellene azoknak a szegény uniformisba bujtatott koldusoknak könyörögni a Jézus Krisztus nevében, nem kellene szálamomfillérekkel tengetni a szárnyaskerek rabszolgáinak toldozott-foldozott nyomoruságait.

Vasutassors.

A milliomos Máv. üzletének legújabb áldozatairól számolnak be az alábbi sorok: Szabadkáról jelentik: Horváth János fékező a halasi állomáson a tehervonat zárókoecijának a fék-fülkéjéből *leesett és szörnyet halt.*

Nagyváradról jelentik: Brátkánál *hibás váltóállás következtében* a személyvonat átfutott egy rakott kocsiikkal telt iparvágányra, minek következtében a személyvonat összeütközött a teherkocsikkal és kiskiklott. Az összeütközés oly erős volt, hogy *nyolc kocsit teljesen összetört.* Farkas József vonatmálházó a *ballábát kitörte.* Az utasok csak könnyű sérüléseket szenvedtek.

Lássuk a medvét!

Akik türelmi bárcával annak idején külön kis lapjukat csinálták, azok most zárt sisakkal egy estilap, a Magyar Hírlap hasábjain helyezik el irodalmi zöldségüket. Nem igen hederitünk rájuk. Még akkor sem, amikor rólunk irnak. Még ha tücsköt-bogarat irnak is össze-vissza a vasuti munkások szervezkedéséről, sok rosszakarattal, és még több tudatlansággal.

Most azonban kénytelenek vagyunk mégis visszatérni ennek a lapnak vasutas rovatában közölt egyik cikkére. Baráti részről figyelmeztettek bennünket, hogy augusztus 12-én megjelent cikkében ez az ujság erősen fogadkozik, hogy felülről a vasuti munkások szövetségét „mindenféle titkos kedvezésben részesítik, amelyet, ha kell, könyörtelenül le fog leplezni és okmányokkal igazolni“. Ezt a fecsegést — úgy írja egyik tagtársunk — a zsirondisták a vidéken készpénznek veszik és maguk is szélteben-hosszában terjesztik. Jó lesz tehát, ha annak a szószátyár rágalmozónak a körmére kop-pintunk.

Mi a magunk részéről a *tények* által ezt az állítást világosan megeafoltnak tudjuk, de azért egy pár példával az ellenbizonyítékokat soroljuk fel.

Allítjuk és bizonyítjuk, hogy felülről a

szentkoronás szövetséget pártfogolják és dédelgetik, ellenben a mi szövetségünket titkon vagy nyíltan zaklatják és üldözik. De beszéljenek a tények!

A szentkoronás szövetségénél:

Alapítójuk és hosszú ideig elnökelőjük volt Marx Károly helyettes elnökgazgató, aki tevékeny részt vett az alapszabályok megszerkesztésében.

Elnöke gróf *Batthyány* Tivadar, akit sokáig kereskedelmi miniszterként, később máv. elnökgazgató-jelöltként emlegettek. Barátja a kereskedelmi miniszternek, az államtitkár pedig féltőle.

Tisztikaruk csupa hivatalnok, köztük több főhivatalnok. Tiszteletbeli tagnak minden vasutigazgatót és befolyásos „nagyfejűt“ megválasztottak.

Alapszabályaikat sürögösen jóváhagyták.

Szervezését a legnagyobb előzékenységgel, minden módon támogatják felülről.

Szervezőik szabadságot és szabadjegyet kaptak korlátlan mértékben.

Hivatalos hatalommal, befolyással, rábeszéléssel, hivatalos helyiségekben szereztek tagjaikat.

Hivatalos helyiséget a máv. adott nekik hosszú időn át. Közgyűléseiket a máv. termében tartják. Gyűléseiket a máv. épületeiben rendezik.

Tagjárulékaikat hivatalból vonják le.

Közgyűléseikre a küldöttök korlátlan szabadságot és utazási kedvezményt kapnak.

Titkárukat készséggel áthelyezték Zágrárból Budapestre.

Mulatságokra a résztvevők családtagjai ingyen utazást kaptak. A báltermet az igazgatósági épület diszvirágai-val díszítették.

Az ő vezetőik csupa tekintélyes, elegáns ur, akikkel selymes módon bántak az igazgatóság és a miniszter egyaránt.

Folytathatók a sorozatot. De ez is elég. Ellenben felszólítjuk a Magyar Hírlapot, hogy ha csak egy fikarcnyit is tart a hecsületére, csak leplezze le a „titkos kedvezést“ és álljon elé azokkal az okmányokkal. Mi is kíváncsiak vagyunk rájuk. Lássuk a medvét!

Basáskodás.

Már megemlékeztünk arról, hogy gyékényesi munkástársaink árulását a csurgói főszolgabíró betiltotta. Ezzel a basáskodással foglalkozik a „Népszava“ című napilap a következő érdekes kommentár kíséretében:

A gyékényesi vasuti munkások bejelentették a somogy megyei csurgói főszolgabírónál, hogy augusztus hó 12-én nyilvános munkágyűlést tartanak. Megtették ezt a merész, forradalmi lépést anélkül, hogy az

A mi szövetségünk-nél:

Alapítók és szervezők egytől egyik szerény vasuti munkások, akik a szövetség érdekében fáradván, keresettüket mulasztották és mindennapi kenyerüket csorbították.

Elnöke *Kiss* Miklós, egyszerű műhelymunkás.

Vezetősége csupamunkás, a helyiosorportokban azonkívül néhány szolga és altiszt. Hivatalnok egyetlenegy sincs közöttük. Tiszteletbeli tagjai szintén négy munkás, a jogtanácsos és egy — bukott miniszter.

A miénket évekig hevertették.

A mi szövetségünk szervezését minden módon, a legnagyobb riadéssal akadályozzák és gátolják.

A miénktől sok esetben még a rendes szabadságot és szabadjegyet is megvonták.

Tagszerzésünket a feljebbvalók gőzerővel akadályozzák.

Nekünk ebből semmi sem jutott.

Nálunk az önkéntes járulékfizetés elé is akadályokat gördítenek.

Nálunk semmit.

A mi vezetőségi tagjainkra a Leményi Papp Gáborokat uszítják.

A mi mulatságainkat úgy akarták meghiusítani, hogy arra a vasárnapi külön berendelték munkára munkástársainkat.

Mi pedig rendeletileg „izgatók“-nak vagyunk elkeresztelve és valószínű hajtóvadászatot rendeznek ellenünk.

állomásfőnök urnak, vagy a nagyszágos üzletvezetőségnek legmagasabb beleegyezését csatolták volna. Csak gondoljuk el, mekkora megrökönyödés fogta el a csurgói járás rettegett vezérő káplárját, amikor a magyar államvasut rabszolgáinak aláírását megpillantotta. Olvassuk el 1906 augusztus 10-én 4078. kg. szám alatt hozott végzését, amely így szól:

„Bécsi István, Magyar József és Kocsis Ferenc gyékényesi lakos vasuti munkásoknak azon bejelentését, hogy a Pranger-féle vendéglőben folyó hó 12-én, reggel 8 órakor vasuti munkágyűlés megtartását engedélyezzem, értesitem nevezettek, hogy sem őket, sem aláírásukat nem ismerem és mintán a beadott kérvényben a rend fentartásáért a felelősséget senki sem vállalja, mégis, mert a cseléd- és munkásmozgalmak alig csillapultak s végül, mert a kérvényben körvonala az a nincs a gyűlésnek mily keretben leendő mozgása — a gyűlés megtartását nem engedélyezem. A nyilvános munkágyűlés megtartását a jövőben is csak úgy engedélyezhetem, hogyha általam ismert s elfogadható egyének felelősséget vállalnak a közbiztonság és rend fentartásáért. Ezen végzésemről egyidejűleg a Mtv. gyékényesi állomási főnökségét értesítem.”

Az első mondat többé-kevésbé zavaros. Dadog, hebeg a főszolgabíró össze-vissza mindenféle tücsköt-bogarat; a lyukas rosta mögé is elbukik, csak hogy a vasutiak gyűlését betilthassa. Előbb letagadja, hogy a bejelentőket vagy aláírásukat ismerné, azután meg ártatlan piruló arccal, lesütött szemekkel susogja: „egyidejűleg a Mtv. gyékényesi állomási főnökségét értesítem.”

Hát ha nem ismeri a főszolgabíró a vasuti munkásokat, kik a gyűlést bejelentették, mi szükség van arra, hogy a gyékényesi állomási főnökségnek besugja a munkások neveit hivatalosan? Ezt eddigelé bizalmasan tették szolgabíró uraimék, avagy most is titokban akarta beárulni a nyíltan szervezkedő vasuti testvéreinket és csak véletlenségből iródott a munkások kezébe kézbesített ukáznak a végére a spiciliskedést ékesen bizonyító mondat?!

Butának tetteti magát a csurgói spicli: még megkívánja, hogy a bejelentésben „körvonala az a legyen „a gyűlésnek mily keretben leendő mozgása”. A nyomor keretben mozognak az a gyűlés és nem arany keretben, amelyben a szolgabírák arcképei lógnak. És az a munkágyűlés olyan keretben mozognak, hogy a „cseléd és munkásmozgalmak” ne csillapuljanak. A főszolgabírák ugyanis szeretik, hogy ha a munkásmozgalmak csillapul járásukban. Kihámoztuk végre a gyékényesi betiltás igaz okát: fél a basa, hogy a vasuti munkásmozgalmak is a nyakára nő.

A szamar és a marha.

Aránylag csekélyke az ügy és a sok nagy kérdés mellett alig érdemelne nyomdafestéket az a kis komédia, amit egy testvérünk Sáprról jelent, ha nem volna jellemző ellenfeleinkre és az egész rendszerre nézve, ez okból pedig közérdekű. Sápon többek között két váltóór előfizetője van lapunknak. Hogy kényelmesebben megkapják a lapot, egy buzgó tagtársunk, Veres Antal pályamunkás Püspökladányról maga szokta elvinni a lapokat Sáprra. A legutolsó számmal is így történt. Veres munkástársunk a Fábrián Sándor és Zsiris József váltóór testvéreinknek szóló lapokat leadta Diós Antal állomás-málházonak. Két előfizetőnk meg is kapta a lapot, de az egyik példányra ceruzával ez volt írva: „marha”, a másikra ez: „szamar”. Kétségtelen, hogy a buzgó girondista málházó végigbongészta lapunkat, azután ő írta rá a két megjegyzést. Hiszen, hogy Diós ur elolvasta a lapot, az nem olyan nagy baj, tanulhat belőle, de már a nevét és foglalkozását odairnia fölösleges volt!...

Értesítjük előfizetőinket, hogy szerkesztőségünkben (VII., Rottenbiller-utca 1. sz., 1. emelet, ajtószám 10.) minden esütörtökön este 7-8 óráig

ingyen jogi tanácsot

kapnak minden előfizetője a MAGYAR VASUTAS-nak. Vidéki előfizetők levélben fordulhatnak jogi tanácsért lapunk szerkesztőségéhez. A Magyar Vasutas jogtanácsosa KADÓSA MARCELL dr. (Ó-utca 48. földszint).

A déli vasutak országos értekezlete.

A Délivásut magyarországi vonalain alkalmazott társaink országos értekezlete nagyszabású volt, mint ahogy valamennyien remélhettük. Már látogatottság dolgában is felülmúlt minden várakozást.

Tizenkét helyről, nagyjából jelentékeny gőcpontból mintegy kétszázötven munkástársunk és kartársunk jelent meg. Nagyjából vasuti munkás volt minden szolgálati ágból, de volt közöttük igen jelentékeny számmal altiszt is és szolga.

Ez adta meg az országos értekezlet egyik jellemző vonását. Itt először láttuk egyesítve azokat a vasutas kategóriákat, amelyek egymásra vannak utalva: a munkásokat, a szolgákat és az altiszteket.

A tanácskozás nyugodt, méltóságteljes, komoly és a napirend fontosságának megfelelően, lelkes és alapos volt. Az összes kategóriák sérelmeit józan felszólalások révén tárgyalták és a tanácskozás hű képét mutatja az az emlékirat, amelyben délivasutasok kívánságait sorolják fel.

Ez az emlékirat, és az is jellemző az értekezlet természetére nézve, nemcsak a munkások, de a kinevezettek kívánságait is magában foglalja. Ami munkás és szerényebb sorsu alkalmazottja a vasutnak van, az is egybeforrt nemcsak a szervezkedésben és tanácskozásban, hanem az emlékiratban kifejezésre jutott törekvésben is.

A délivasutnál dolgozó testvéreink országos értekezlete nemcsak nagy haladást jelent az ország vasutasainak független és céltudatos szervezkedésében, hanem egyszerűen jelképezi azt az irányt is, amelyben az összes vasutasok szervezkedésének haladnia kell. A vasuti munkások céltudatos és bátor hadseregében csatlakozniok kell a szolgáknak és azoknak az altiszteknak, akik komoly munkával függetlenül és lelkesen akarnak az összes vasutasok jogáért és jobb helyzetéért sikraszállani.

Alább szószerint közöljük az értekezleten megállapított emlékiratot, amelynek benyújtásával a Délivásut igazgatóságához Szövetségünk vezetősége és a délivasutasok egy küldöttsége lett megbízva. Ebben az emlékiratban az egész tanácskozás anyaga és iránya visszatükröződik és kifejezést nyer benne minden hozott határozat.

Ez okból, de meg lapunk korlátolt terére való tekintettel, magát az értekezlet lefolyását csak kivonatossan kell ismertetnünk.

Az értekezlet lefolyása.

A délivásut magyarországi alkalmazottainak országos értekezlete vasárnap és hétfőn folyt le. Képvisele voltak a következő állomások és munkahelyek: Székesfehérvár, Nagykanizsa, Szombathely, Csáktornya, Lelle, Siófok, Budapest (Dv.), Pásztely, Sopron, Sziszek, Barcs és Zágráb mintegy kétszázötven kiküldöttel. Az osztrák vasutasszervezet, melynek több mint 50.000 tagja van, Weigl Rudolf kartárs, délivasuti főkalauzzal képviseltette magát.

Az értekezletet vasárnap délelőtt a Kerepesi-ut 73. sz. a. magánhelyiségben, délután a József főherceg-szálloda nagytermében, hétfőn pedig a Szövetség tanácskozó-termében tartották meg. Elnöknek Barsch Ferenc (Székesfehérvár), Humboldt II. György (Nagykanizsa) és Stark Illés (Sziszek), választották meg. Jegyzők Hartmann István (Buda), Novák Ernő (Csáktornya) és Somogyi Pál (Lelle) voltak.

Weigl Rudolf kartárs az osztrák vasutasok üdvözlését tolmácsolta meleg szavakban. Cservenka Miklós munkástárs ismertette a tőle megszokott alapos és erős érvekkel felszerelt beszédben a szervezkedés fontosságát, mivel határozatba ment, hogy az egybegyűltek teljes erejükből azon lesznek, hogy a délivásut magyarországi vonalain alkalmazott valamennyi munkás, szolga és altiszt tagja legyen a Vasuti Munkások Országos Szövetségének és támogassa a Magyar Vasutas-t.

A napirend második pontjánál egész sora beszélt a küldötteknek és feltárta a délivásut alkalmazottainak munkaviszonyait és sérelmeit. Beszéltek: Pohár József (Szombathely), Csonka András (Siófok), Bosznayk György, Virgulecs István, Varga Kálmán, Halász János (Nagykanizsa), Polyák Mihály (Székesfehérvár), Stricsocs János (Csáktornya), Borbély József (Nagykanizsa), Pusztay János (Szombathely), Téglási István (Buda), Mesik Károly (Szombathely), Német István (Szombathely), Simon Károly (Székesfehérvár) és még nagyon sokan.

Ha mindazok, akik szóhoz jelentkezték, hogy elmondják panaszukat, tényleg beszéltek is volna, hetekig eltarthatott volna az értekezlet. A küldöttek példás fegyelmezettségére és a közös ügy iránt való szeretetre vall, hogy a szólásra feljegyzettek nagyobb része elállott a szótól, hogy ilyen formán lehetővé tegye a betérjlesztendő emlékirat tárgyalását.

Délután Weigl Rudolf osztrák kiküldött hosszabb és nagy tetszéssel fogadott beszédben ismertette az osztrák vasutasok szervezkedésének történetét, a délivásut osztrák alkalmazottainak helyzetét és kimutatta, hogy szervezkedésük révén osztrák testvéreink micsoda engedményeket vív-tak ki.

Azután megkezdődött és hétfőn egész nap folytatódott az emlékirat tárgyalása, amelynek előadója Farkas Izor munkástárs volt.

Majdnem minden egyes pontnál többen szólaltak fel és alapos tárgyalás után állapodtak az alább szószerint közölt memorandumban, amelynek a délivásut igazgatóságához való benyújtásával a Vasuti Munkások Országos Szövetségét és több bizalmiférfit választottak meg.

Az értekezlethez a következő üdvözlő táviratok érkeztek:

Sziszek. Fogadják szívélyes üdvözlésünket.

A sziszei testvéreinktől.

Arad. Üdvözlünk benneteket. Velünk az igazság, nekünk csak győzünk lehet.

Aradi testvéreinktől.

Az emlékirat.

Általános kérelmek.

Állandósítás.

Mindazon munkások és alkalmazottak, kik egy év óta vannak a Dv. szolgálatban, állandó alkalmazottaknak tekinteszenek.

Bizalmiférfiak.

A Dv. mint munkaadó és az alkalmazottak közötti egyetértés fejlesztése és fentartása szempontjából a bizalmiférfi-rendszer meghonosítását kérjük a következőképpen:

Mindenütt, ahol százon felül vannak munkások és alkalmazottak, minden 50 alkalmazott után azok soraiból egy évi időtartamra 1—1 bizalmiférfi választassék; ott, ahol száznál kevesebben vannak, minden 25 munkás vagy alkalmazott után választandó 1—1 bizalmiférfi. A fennmaradó töredék egészen tekintendő és még egy bizalmiférfi választására jogosít. A bizalmiférfiak hatásköre: a munkásoknak, illetve alkalmazottaknak minden panaszát és kívánságát a szolgálati főnök, esetleg az igazgatóság elé terjeszteni. A bizalmiférfiak a főnökség által minden esetben meghallgandók, ha a munkások vagy alkalmazottak ügye, érdeke forog szóban. A bizalmiférfiaknak joguk van fontos ügyek megbeszélése céljából az alkalmazottakat értekezletre összehívni.

Ezen bizalmiférfiak megbizókik érdekében kifejtett működésük miatt ne legyenek megrendszabályozásnak kitéve.

Fegyelmi bíróság.

Ha valamely állandó munkás vagy alkalmazott vétséget követ el, fegyelmi bíróság elé állítandó.

A fegyelmi bíróság úgy legyen összeállítva, mint az osztrák vonalakon, azzal a kibővítéssel, hogy a bíróság működése a munkások ügyeire is kiterjedjen.

A büntetésből való elbocsátás esetei.

Oly munkás és alkalmazott, ki egy év óta áll az intézet szolgálatában, csak az alantabb megjelölt okokból hozott fegyelmi bírósági ítélet alapján bocsájtható el:

Ha valamely aljas vagy beestelen tettet követ el;

ha közveszélyes cselekmény vagy mulasztás, vagy közveszélyű avagy haszonlesésből származó ügyből kifolyólag jogerősen elítéltetik;

ha szolgálatban javithatatlan, azaz ismételt büntetés dacára ugyanabba a hibába visszaesik;

ha szándékosan az üzembiztonságot, valamint magának és másoknak testi épségét veszélyezteti, vagy ha ily eljárás által az intézet vagyoni érdekeit károsítja.

Fegyelmi bírósági ítélet nélkül elbocsájtható:

Azon munkás vagy alkalmazott, ki felhívás dacára 14 napon túl igazolatlanul a munkából, illetve szolgálatból elmarad.

Rendbüntetés ellen való felebbezés.

Annak az állandó munkásnak vagy alkalmazottnak, kit a szolgálati főnökség rendbüntetéssel sújt, ha a büntetést magára nézve igazságtalannak tartja, jogában áll a fegyelmi bírósághoz felebbezni.

Nyugbérpénztár.

Létesítsen a Dv. mint munkaadó egy nyugbérpénztárt az alkalmazottak, illetve azok özvegyei és árvái számára.

Történjék gondoskodás, hogy azon alkalmazottak és munkások, kik a Dv. szolgálatában öregedtek el, olyan végkielégítést vagy járadékot kapjanak, amiből meg lehet élniük.

Bánszmód.

A főbbvalóknak nem szabad a munkásokat és alkalmazottakat szidni, velük gorombáskodni, valamint tilos a munkásoktól pénzt kölcsönözni vagy bármiféle ajánlékot elfogadni.

Heti szünnap.

A vasárnap, továbbá azok a napok, melyek a naptárban piros betűvel vannak jelezve munkaszüneti napoknak tekintessenek. Ha az üzem feltétlenül megkövetelné vasárnap, pihenő napon, vagy a naptárban piros betűvel jelzett ünnepnapokon a munkálkodást, akkor ezért 50% pótlékkal való különfizetés jár.

Ott, ahol a folytonos szolgálat, forgalmi akadály vagy az ügyeletességi szolgálat ezt meg nem engedné, ott a pihenő úgy a férfi-, mint a női alkalmazottaknak valamely hétköznap adandó meg, azonban a pihenőnapnak minden második héten vasárnapra kell esnie.

Évi szabadság.

Minden állandó munkásnak és alkalmazottnak évenként 8 nap, 15 évi szolgálat után 2 hét, 20 évi szolgálat után 3 hét szabadság adandó az illetmények teljes élvezete mellett.

A szabadság részletekben is kérhető és csak akkor tagadható meg, ha az illető munkás vagy alkalmazott fegyelmi bírósági ítélet alapján büntetettik.

Egészségügyi rendszabályok.

Létesítsen a Dv. mint munkaadó minden műhely, fűtőház, laktanya, nagyobb állomás területén tisztasági fürdőket, ahol egy a munkás, mint az állomási és forgalmi szolgálatot végző személyzet legalább hetenként egyszer díjtalanul megmosakodhassék.

Közegészségügyi szempontból minden oly helyen, ahol a munkások tömegesen dolgoznak, rendes mosakodó- és étkező-helyiségek állíttassanak fel.

Ott, ahol laktanyák vannak, történjék gondoskodás, hogy azok étkező- és mosdó-helyiséggel láttassanak el.

Kapjon minden csoport külön szobát. A laktanyák tisztántartására nagyobb gond fordíttassék.

Egy helyiség átengedendő, ahol a munkások ruhájukat tarthassák és pedig lehetőleg zárható szekrényekben.

Egyéni szabadság.

Az a főbbvaló, aki a munkásokat a törvényes egyesületi vagy gyülekezési jogukban akadályozza, korlátozza vagy befolyásolni akarja, fegyelmi vétséget követ el.

Azért, mert a munkás vagy alkalmazott valamely gyűlésen akár mint előadó, akár mint hallgató részt vesz, őt megrendszabályozni ne lehessen.

Munkaidő.

A munkaidő napi 9 óránál hosszabb nem lehet. Ott, ahol a szolgálat folytonosságot követel, ez 14 órában állapíttassék meg. Ezen szolgálat után 24, továbbá minden héten egyszer 36 órai pihenő adassék.

Ha az üzem feltétlenül a rendes időn túl való munkálkodást megkívánja, akkor azért a külön fizetéshez 50% pótlék adandó.

Forgalmi akadályok elhárításakor, továbbá éjjeli munkáért, mely szabad pályán végeztetik, 100% pótlék fizetendő.

Munkabérek.

Kérjük az egyezményes munkarendszer eltörlését.

Általában 20% bérfelemelést. Minden két évben emeltessék a napi, illetve alapbér 20 fillérrel.

Ha a 20% bérfelemelést dacára lenne ipari munkás, kinek napibére nem lenne ki 5 korona, munkás vagy alkalmazott, kinek kevesebb lenne a napibére 3 koronánál, javíttassék úgy a fizetésük, hogy ne legyen a Dv.-nél ipari munkás 5 korona és egyéb alkalmazott 3 korona napirenden alul.

Csoportvezetők.

A csoportvezető és mindazok, kik ideiglenes csoportvezetőt helyettesítenek, 20% magasabb alap-, illetve napibért kapjanak, mint a csoportban fizetett legmagasabb napi-, illetve alapbér.

Szabadságolás.

Ha a munka csökken — minden szerzett jog és kedvezmény épségben tartása mellett — elsősorban a szolgálati időre legfiatalabb munkás szabadságolandó és ha munkaerőre újból szükség van, a legidősebb munkások hivandók munkába.

Kifizetés.

A kereset kifizetésekor minden munkás és alkalmazott fizetési bérletét kapjon, melyen fel legyen tüntetve, hogy mennyit keresett és milyen címen mennyit vonnak le. A kereset havonként kétszer: azaz 15-én és 1-én fizetessék ki.

Fegyvergyakorlat.

Állandó munkások és alkalmazottak fegyvergyakorlatra való bevonuláskor keresetüknek legalább 60%-át kapják.

Szabadjegy.

A szabadjegyeket illetőleg, az állandó munkások és alkalmazottak egyenlő kedvezményben részesüljenek a kinevezettekkel úgy a saját vonalakon, mint az idegen vasutakon. A szabadjegy-bélyegilleték beszüntetessék.

Tüzelőanyag.

A magánhasználatra szükséges szén jobb minőségűből is legyen rendelhető és annak ára négy részletben legyen levonható.

Betegsegélyző-pénztár.

A betegsegélyző-pénztár közgyűlésének egybehívása az alapszabályoknak megfelelőleg adassék az alkalmazottaknak tudomására, úgy, hogy küldöttük tényleg választassanak,

kik a közgyűlésen azután a pénztár és a tagok érdekében szükséges reform-indítványait betervezthessék.

Felvétel.

A vasutnál megüresedő bármely állás betöltésénél elsősorban a vasuti alkalmazottak gyermekei veendőtek tekintetbe.

A műhelyekben is elsősorban műhelyi munkások gyermekei lehessenek tanoncok, kik 6 elemi iskolát végeztek.

Az egyes szolgálati ágak külön kérelmei.

Műhelyi munkások.

Addig is, míg az egyezményes rendszer eltörlötetik, kérjük az alapberek és a munkabérek 20 százalékos emelését.

Fizetessék ki az egész megkeresett százalék és szünjön meg az a sok visszaélés, hogy bizonyos magasságu százaléknál többet nem fizetnek ki.

Az egyezményes munkákra szóló árszabály kifüggesztessék.

Az előre meg nem állapítható árak mindenkor a munkásválasztmány meghallgatásával szabandók meg.

A munkaidő télen, nyáron egyaránt 9 óra legyen.

Minden munkás részére egy elzárható ruhaszekrényt.

A zárlatkor a számadások az osztályiroda előtt kifüggesztendők megtekintés végett.

A kereset kifizetése úgy, mint most, de osztályonként és pénteken délután pont 5 órakor kezdődjék.

Pályamunkások.

Azon munkások számára, kik nem a beosztásuk helyén laknak, időleges szabadjegyet kérünk.

A munkaszerszám be- és kivitele a rendes munkaidőn belül történjék.

A munkaidő a rendes beosztási helyen való jelentkezéstől számíttassék. Ha korábban kell elindulni, akár vonaton, akár hajtanyon, akár gyalog vagy ha későn érkezhetnek csak vissza, az igyfeltöltött munkaidő tulidőnek tekintendő.

Védházak.

A vonalon dolgozó munkások részére védházak építendők úgy berendezve, hogy ott esetleg éjszakára is megpihenhessenek. Ahol az lehetetlen volna, hálópénzt kérünk.

Kiküldetés.

Vonalra való kiküldetéskor — ha a munkahely beosztási helyétől több mint 3 kilométernyire van — 40% pótlék fizetendő úgy a pálya- mint az ipari munkások részére.

A laktanyák hozassanak rendbe és alkalmaztassék valaki, ki azt állandóan rendben tartja.

Raktári és állomási munkások.

A fizetés havonként kétszer és pedig 1-én és 15-én történik.

Az egyezményes munkarendszer eltörlendő.

Podgyászshordárok.

A podgyászshordárok kéri, hogy csak olyan munkához osztassanak be, ami az ő hatáskörükhöz tartozik.

14 órai szolgálat után 24 órai szabadot. Ha más szolgálati ágból lesz egy munkás vagy alkalmazott a podgyászshordári szolgálatra kiküldve, járjon ki a napibére.

Évenként egy-egy öltöny téli és nyári ruhát.

Kocsitisztítók.

Minden megkezdett óra, amelyet a rendes munkaidőn túl dolgoznak, egésznek számítassék.

A kocsitisztítókkal más munkát ne végeztessenek.

Ha már a kocsitisztításra női munkást alkalmaznak, kérjük elsősorban azoknak felvételét, kik férjei az üzem szolgálatában szerencsétlenedtek vagy haltak el.

Fűtőház.

Ha valamely munkás mint kisegítő fűtő utazik, a napi 9 órára járjon ki a napibér,

azonfelüli szolgálat tudidőnek tekintendő. A kules átvétele és átadása a fizetendő munkaidőn belül történjék.

Ama munkásoknak, kik az állomásokon az acétylen-telepet is kezelik, havi 10 korona pótlék adandó.

A kazánvizkő-vágás után, ha kicsi, ha nagy, 50 korona fizetendő.

Ott, ahol a munkának éjjel-nappal gyanánt kell folyni, 12 órai szolgálat után 24 órai szabad adandó. Nevezetesen a szénmunkás, csatornatisztító, gépfordító, előfűtő és kazánmosó munkások részére.

Ha valamely munkás már 9 órát dolgozott és azután más gépre osztják be, a szolgálat megkezdése előtt 6 órai pihenő feltétlenül adandó. Más esetekben is kellő időben adandó a gépre való beosztás tudtára a munkásnak, hogy magát élelmiszerral elláthassa.

A szénmunkás, kazánmosó és csatornatisztogatók részére vízmentes ruhát, a kazánmosók részére évenként 2 pár csizmát. Azon munkásnak pedig, ki mint kiségitő fűtő utazik, téli sapkát és köpönyvet, valamint file-csizmát, mely hasznavehetetlenné válaskor ujjal cserélendők fel. Az akkumulátor-kihordók félevenként egy öltönyt kapjanak.

A fűtőházakban levő fojtó füst a munkások egészségére rendkívül káros hatással van, ez okból minden fűtőház leeresztő kéményekkel legyen ellátva.

Lámpakezelők.

Minden nagyobb vagy erősebb forgalomnál megfelelő számú munkaerő legyen.

14 órai szolgálat után 24 órai pihenő.

Kiségitő fékezők.

A napibérük minden napra járjon, akár utaznak, akár nem.

Midden kiségitő fékezőnek évenként egy-egy öltöny téli és nyári ruhát.

Azon kiségitő fékezők, kik 1 év óta vannak a Dv.-nál és a vizsgát letették, kineveztesse nek.

Tolatósi személyzet.

12 órai szolgálat időt és utána 24 órai szabadot.

1 évi szolgálati után kinevezést.

Minden csoportban 4 ember végezze a szolgálatot.

A felváltási rendszer alapján 1 órai előidőt.

Egy öltöny téli, egy nyári ruhát, egy vizhatlan köpenyt és egy rövid télibundát.

Váltó, vonali mozgó, felváltó, kapu éjjeli és nappali örök.

Kérjük, hogy a váltó-, vonali mozgó, felváltó-, kapu éjjeli és nappali örök egy év után kineveztesse nek. A kinevezés után 720 kor. legyen.

Minden három évben előlépjének, úgy, hogy 12 évi szolgálat után a 960 kor. fizetési fokozatot elérhessék.

Váltó-örök.

Nagyobb állomáson, hol a szolgálat különösen nehéz, 12 órai szolgálat után 24 órai pihenőt.

A vonalon a 36 órai szolgálat eltörlését és a raktári szolgálat alól való felmentést. Ott, ahol ez nem lehetséges, megfelelő pótléket kapjanak.

Kiségitő váltó-örök.

A kiségitő váltó-örök szintén kapjanak ruhát.

Központi váltó-örök.

Azon központi váltó-örök, akik távbeszélővel is foglalatokodnak, havi 10 kor. pótléket kapjanak.

Éjjeli és nappali örök.

Téli és nyári ruhát, minden évben egy pár bőr- és két évenként egy pár halina-csizmát.

Pálya-örök.

Minden évben egy pár bőr- és két évenként egy pár halina-csizmát.

14 órai szolgálat után 24 órai szabadot.

A fűtisztítási terület hosszabb mint egy kilométer nem lehet.

A kiségitő pályaörök 1 év után kineveztesse nek. Kapjanak ruhát, mint a kinevezettek.

A női sorompó-örök pótléka emeltessék 20 koronára.

Vonatkísérő személyzet.

A várakozási időből töröltessék egy év. Előléptetési idő meghatározása olyan formán, hogy az idősebb alkalmazottak a legmagasabb fizetési osztályt elérhessék.

A nyugdíjba 1 évi szolgálat 1½ évet számítson.

Az órapénz az összes vonatknál egyenlő legyen.

A II. és III. osztályu lakbér töröltessék el és mindenki az I. osztályu lakbért kapja.

A tehervonatok átvétele a honi állomáson számítassék szolgálati idő gyanánt. És pedig kapjon a főkalauz, vonatvezető, kezelő két órát, a kalauz és fékező egy órát. Átadásért mindenki egy fél órát kapjon.

Személyvonatok átadásáért főkalauz, vonatvezető egy fél óra, podgyász-kalauznak két óra fizetendő.

Még egy válasz.

Gróf Batthyány Tivadarnak a Vasuti Munkások Országos Szövetsége címére intézett nyílt levelére mi már megadtuk röviden s szinte magunkra erőszakolt hűvösséggel a választ. Most egyik munkástársunktól, Szövetségünk egyszerű, szimpla tagjától érkezik lapunkhoz egy válasz Batthyány nyílt levelére. A beküldött cikkeske későn érkezett és ez okból közlése bizvást elmaradhatna. De a keresetlen szavakban megadott józan és lelkes felelet annyira jellemzi a vasutasmunkásság és a kinevezettek széles rétegének a hangulatát és oly hiven tükrözi vissza azt a hatást, amit gróf Batthyány nyílt levele és a zsirondisták taktikája az egész elfogulatlan vasutas-társadalomban tett, hogy nulasztást követnének el, ha a válasz-levelet nem közölnék. A következőkben közöljük tehát. Tanuljanak belőle, akiket megillet és akik még tudnak tanulni.

Válasz

gróf Batthyány Tivadar nyílt levelére.

Méltóságos ur!

Engedje meg, hogy a F. M. augusztus 21-iki számában hozzánk, vasuti munkásokhoz intézett nyílt levelének néhány passzusával foglalkozzam.

Nyílt levelében többek között ez áll:

Ha csak némi figyelemre méltatták a vasuti munkások működését a Magyar Szent Korona Országai Vasutas Szövetségének elnöki székében, úgy tudhatják, hogy én úgy a Szövetség gyűlésein, mint a sajtóban mindenkor a legnagyobb előzékenységgel jártam és járok el a mi „kollégákkal”, a Vasuti Munkások Országos Szövetségével szemben. Tőlem soha egy rossz szót ezen Szövetséggel szemben nem hallottak és nem olvastak, annak dacára, hogy a tisztelt társ-szövetség ugyancsak nem kíméli a legcsufabb támadásokat sem az elnökletem alatt álló Szövetség ellenében. En a Vasuti Munkások Szövetségét a „kolléga” szemüvegén nézem, nem reagálok támadásaira, mert nem akarom közös nagy ellenségeinknek, vagyis mindazoknak, akik a szervezkedéstől irtóznak, azt az örömet megszerezni, hogy a közös cél felé való közös vagy legalább is párhuzamos munkálkodás helyett egymást marjuk s egymást faljuk fel. Ez lévén eljárásom és nézetem a Vasuti Munkások Szövetségéről, valóban csodálkozom, hogy engem arra nézve egyáltalán csak meg is interpellálnak, vajjon akarom-e, hogy ezen Szövetséget elnyomják vagy feloszlassák? Hát hogy lehet tőlem ilyet csak kérdezni is?

Hát bizony, méltóságos ur, ne csudálkozzék, hogy ilyet egyáltalán kérdezni is lehetett. Tudjuk, hogy a Zoltán urak igen szépen tudnak írni és szónokolni és igen csunyan tudnak cselekedni.

Méltóságod azzal dicsekszik, hogy Szövetségünket a „kolléga” szemüvegén át nézi és fáj méltóságodnak, hogy a vezetése alatt álló Szövetséget támadjuk.

Igen kérjük, szálljon le egy percre hozzánk és bemutattuk méltóságodnak többek közt Leményi Papp Gábor urat, az érsekújvári vasuti műhely főnökét, a méltóságod vezetése alatt álló szövetség egyik mintá tagját.

Ez az ember elbocsátott három munkást, csak

azért, mert Szövetségünk gyűlésén részt vettek. Ugy-e, mennyire a „kolléga” szemüvegén át nézi ez az ur a mi Szövetségünket.

Bemutatunk egy másik alakot. Valami Felser János névre hallgató kolozsvári pályafelügyelő, aki pofon ütött egy pályamunkást minden ok nélkül, csak azért, mert neki pofozhatnékja volt.

Ez az ember az ottani altiszi kör elnöke és a méltóságod vezetése alatt álló Szövetség egyik buzgó, diszes tagja.

Mióta a méltóságod vezetése alatt álló Szövetség létezik, feljebbvalóink között, kezdve a hivatalnoktól a legutolsó kolozsvári altiszi kör elnökéig, éppen úgy grasszálnak a „disznó”, „szamára”, „barom”, „marha” és egyéb hizelgő kifejezések az alárendeltekkel szemben, mint azelőtt. A protekció éppen úgy dühöng, mint azelőtt. Sőt még erősebben. Már most, egy szövetséggel szemben, melynek ilyenek a tagjai, sőt többnyire ilyen emberekből kerülnek ki a vidéki csoportok vezetői is, milyen hangot használunk?

Erre méltóságod azt fogja mondani, hogy ez tisztán az illetők magánügye és nem tartozik a Szövetséghez.

Tudjuk mi azt, hogy ezek az urak mások, mint szövetségi tagok és mások, mint emberek. Vagyis kétféle bőrük van, egy vastag és egy még vastagabb.

Nyílt levelében méltóságod ezeket is mondja:

Tiszteljük mindenkinek jogait, tiszteljük az egyén véleményét, szabad elhatározását az egyesületi jog terén is. Tehát ne üldözzünk senkit azért, ha abba a szervezetbe lép be, amely meggyőződésének legjobban megfelel. Aki a fenyegetések vagy a terrorizmus bármely fegyverével — és nem a tárgyilagossággal, tisztességes és szakszerű argumentációval — igyekezik a vasutast presszionálni, hogy egyik vagy másik szervezetbe (szövetségbe) be vagy ki ne lépjen, az ugyanazon bűnbe esik, amelylyel a hozzám intézett levél szerint Lengyel Zoltán képviselő ur vádoltatik.

Nagyon kérjük méltóságodat, magyarázza meg ezt a vezetése alatt álló szövetség tagjainak is, mert azok, mint számtalan példa igazolja, ebben a tekintetben rettenetesen tudatlanok.

Budapest, augusztus 22.

Egy vasuti munkás.

SZÖVETSÉGI ÜGYEK.

A Vasuti Munkások Országos Szövetségének hivatalos közleményei.

A szövetség központjának telefonszáma 76-01.

A szervezkedés diadalutja.

A Szövetség terjeszkedése minden akadály dacára, egyenletes erővel halad előre. A legközelebbi héten nem kevesebb, mint *nyolc* helyen alakul új helycsoport. Szeptember 2-dikán, délután 2 órakor a következő helyeken tartanak alakuló gyűléseket: *Székelyhidon, Csapon, Battyun, Szerencsen*. Ugyanaznap délután 5 órakor *Zomborban*. Szeptember 8-án, délelőtt 9 órakor *Füzesabonyban* és délután 2 órakor *Nagybányán*. Szeptember hó 9-én, délelőtt 9 órakor *Bárádon*.

Kivánatos volna, ha az ország többi részén is hasonló buzgalommal folyna a Szövetség kiépítése. Akkor azután a leményi Papp Gáborok örjögése ártalmatlan lenne.

Beszámoló.

Ujvidék. Jól látogatott alakuló gyűlést tartottak ujvidéki munkástársaink vasárnap, augusztus hó 26-án, amelyen megjelentek *Butor Lajos* és *Kiss József*, a szabadkai helycsoport kiküldöttei, valamint *Garai Ármin* a központ részéről. *Kocsi Ferenc* üdvözli a megjelenteket és a gyűlés vezetésére *Butor Lajos* munkástársat ajánlotta, akit egyhangulag elfogadtak.

Elnök megnyitja a gyűlést és átadja a szót *Kiss József* szabadkai munkástársunknak, aki lelkes beszédben fejti ki, hogy azért jöttek el Ujvidékre, hogy az itteni munkástársakat felvilágosítsák arról a szép összetartásról, ami a szabadkai munkások közt már megvan a szervezkedés révén. A nagy tetszéssel fogadott beszéd után *Garai* vette át a szót és alaposan bonckés alá vette a vasutasok helyzetét. Rámutatott, mennyire szükséges, hogy a vasutasok ezrei, akikre nem gondol senki, erőteljesen szer-

vezkedjenek. Indítványozza, hogy az újvidéki vasutasok esatlakozzanak a Vasuti Munkások Országos Szövetségéhez és alakítsák meg az újvidéki helyicsoportot. Elnök felteszi a kérdést: óhajtják-e a helyicsoport megalakítását, mire az indítványt *egyhangulag* elfogadták.

Következett a vezetőség megválasztása. Elnök lett: *Kocsi Ferenc*. Jegyző: *Juhász Péter*. Pénztárnok: *Kiss István*. Ellenőrök: *Sóss Imre* és *Andricsek János*. Bizalmiférfiak: *Bunyik János* és *Kovács Mihály* munkástársak. — Butor Lajos átadja a korelnökséget az ujonnan megválasztott elnöknek, aki úgy a maga, mint tisztársai nevében megköszöni a bizalmat és kéri a jelenlevőket, hogy támogassák abban a magasztos munkában, amelyre vállalkoztak. Ezek után a gyűlést bezártnak nyilvánította.

Zágráb. A zágrábi szervezetünk a töle megszokott szorgalommal és céltudatossággal folytatja buzgó működését, amit fényesen bizonyít legutóbbi tevékenységéről szóló következő rövid beszámolója: Bejelentjük, hogy *Indián* (Szlavóniában) új szervezet alakult, amelybe a következő vezetőségi tagokat választották be: Elnök: *Protivinszky Alajos*. Pénztáros: *Schober Vince*. Ellenőrök: *Vick Valentin* és *Horváth János*. Bizalmiférfiak: *Mark József* és *Pfeiffer János*.

Az alakuló gyűlésen *Mihelics György* képviselte a zágrábi központot és a megalakítandó szövetség célját és hasznát ugyancsak *Mihelics* ismertette hosszabb beszédben. Ugyanezeket fejtegette német nyelven *Loucsarics*, horvát nyelven *Zsivics* központi kiküldött.

Ezen kiküldöttek a kettős ünnepet felhasználva arra, hogy *Vinkovce*, *Mitrovica*, *Zimony* és *Ruma* vasuti szervezeteit is meglátogatták és azok tagjait kitartásra buzdították.

Az ünnepek alatt *Belovár*ra *Györi Lázár* tagtársunkat küldtük ki, ahol egy szűkebb értekezlet keretében a tagok sérelmeit tárgyalták.

A helyicsoportok közleményei.

Budapest, Északi helyicsoport. A vezetőség tekintettel az Északi főműhelyben uralkodó presszióra és arra, hogy bizonyos oldalról a kákan is csomót keresnek, fölszólítja a tagokat, hogy a havijárulékokat ezentul ne a munkaidő tartama alatt, hanem fizetésekor, vagy pedig a munkaidőn kívül adják át a bizalmiférfiaknak.

Nagyvárad. A helyicsoport helyisége Halász-utca 14. szám (Adler-ház). Hivatalos óra minden vasárnap délután 3—5-ig. Taggyűlés minden hó első vasárnapján délután 3 órakor.

Kolozsvár. A helyicsoport helyisége Varga-utca 6. sz. Hivatalos óra minden este 7—9-ig.

Kisujszállás. A helyicsoport helyisége I. ker. 117. sz. (Nagy Sándor-ház).

Hatvan. A hatvani helyicsoport e hó 2-án délután 3 órakor *rendkívüli közgyűlést* tart. A vezetőség kéri a tagokat, hogy teljes számban jelenjenek meg. Napirend: 1. A vezetőség felmentvénye. 2. A vezetőség újjaválasztása.

Anagykárolyi helyicsoport szeptember hó 2-án, délután 5 órakor a Sas-szálló helyiségében *taggyűlést* tart.

Tömeges megjelenést kér a vezetőség.

A temesvári helyicsoport szeptember hó 3-án este fél 7 órakor a Zöld pázsit-utca 2. szám alatt levő vendéglőben *taggyűlést* tart.

A sátoraljaujhelyi helyicsoport szeptember hó 2-án, délután 3 órakor havi *taggyűlést* tart, melyen a központi vezetőség is képviseltetni fogja magát.

Értesítés. A munkásmozgalomra vonatkozó összes kiadványok, ugyancsak munkásjelvények a „MAGYAR VASUTAS” kiadóhivatalában kaphatók.

A déli vasut páriál.

A déli vasut munkásainak értekezletén elhangzott panaszok jellemzően illusztrálják azt a helyzetet, amelyben a fejedelmi részvényesekkel büszkélkedő millionos üzletkizsákmányolt alkalmazottjai nyomorognak. E cikk keretében csupán a *szombathelyi* munkástársak helyzetét ismertetjük, de ez a helyzet ugyanaz a déli vasut egész vonalán.

Podgyászfordárok és gyorsárukezelők.

Az új raktárfőnök, névszerint *Stricker Lipót*, meghatalmazta a podgyászkezelő raktármestert, hogy amint neki tetszik, úgy bányon az alárendeltjeivel. Képzeltető, minő elbánásban részesülnek szegény munkástársaink az egy ezüst rozettás Wirth urtól. Egész napi bére 1 korona 20 fillér. Ha beteg, akkor kap napjában 60 fillért. Ha az évnegyed elején valamelyik tiszt lakást változtat, a szegény hordárnak hurcolkodni kell mennie. Már pedig hol van olyan rendelet, mely a hordárnak kötelességévé teszi azt, hogy köteles hurcolkodni, de megteszi, mert félünk az előbb-utóbb bekövetkező bosszútól és netalán attól, hogy azt a kis éhségfalatot is kivesszük a szánkából és 20—25 évi fáradságos munka után mint egy kifacsart citromot a szemétre dobnak. És ha a tiszt uraknak egy kis „hazai” érkezik, azt is kötelessége a hordárnak minden díj nélkül hazacipelni, mert *ellenkező esetben egy koronát is fizet.*

Szombathelyen 14-en vagyunk elszámolva hordárnak. Amde az egyik a raktármester ebédjéért megy el. A másik kalauzokat avizál, a harmadik a Máv. műhelybe fut és így tovább. Az egyik itt futkos, a másik amott és ha jön a vonat, persze, hogy nem tud az az 5—6 hordár egyszerre mindent felfújni és ekkor hamarosan megkapja a *lusta disznó, részeges*, meg isten tudja hányféle megtisztelőbbnél megtisztelőbb diszjelzőt.

És ez még nem elég, hanem még *fékezőknek is kirakják a hordárokat*, ami nincs megengedve. Ha szükség van fékezőre, tessék ezt máshonnan beszerezni, nehogy 5—6 hordárnak kelljen elvégezni azt a munkát, melyet 14-nek kellene elvégezni.

Az állomás részére érkezik minden évben 20 vagon métermázsa szén, ezt a szegény hordárnak kell először a pincébe lecipelni, azután az irodákba felcipelni, azért a fizetés csak 1 korona 20 fillér. Az sem kötelessége a hordárnak, hogy a verandát felmossa, tessék erre a célra külön munkásokat alkalmazni, nemkülönben a szőnyegporolásra.

A szolgálat reggel fél 6 órakor kezdődik, tart másnap reggel 7 óráig. Ez idő alatt végzünk 25 óra szolgálatot, fél 7 órakor mehetünk haza és délelőtt 11 órára már szolgálatot teljesíteni este 8 óráig. A mi szabadunk csak *minden 14-ik vasárnapra esik*. Miért? Mert 14-en vagyunk, így hát minden 14-ik vasárnapra esik szabad. Így hát ebből a nyugalomra nagyon kevés esik. A mi fizetésünk — mint már említettük — 1 kor. 20 fill., elképzelni most ebben a drága városban megélni. Igaz, hogy számítják a mi mellékes keresetünket, holott csak naponta 80 fillér mellékes keresetünk van, mert ha tudnánk is keresni, azok az átmeneti kocsik, a ruhatár, a tiszt urak szolgálai és a városi urak szolgálai be- és kihordják a podgyászt, így hát mi nekünk tizennégyfelé nagyon kevés keresetünk esik.

Mi kezeljük az összes vonatknál a podgyászt és a gyorsáru. Ez nem elég, hanem még küldenek bennünket — mint említettük — vonatokat fékezni, kalauzokat értesíteni, vonatokat is értesíteni, azonfelül szemet felhordani a toronyba, szemet lerakni az állomás részére és amellet gőzfűtést kezelni a vonatknál, egyszóval ami ilyen mellékes dolgok előfordulnak, azt nekünk kell elvégezni. Hát lehet ezt így tovább bírni?

Fékezők és lámpakezelők.

Tessék csak figyelemre méltatni a mi helyzetünket is. Mily könnyen kerülhet az ember a sirba vagy a börtönbe! Éjjel-nappal, esőben, havazásban egyaránt kün kell lennünk. Megtörténik sokszor, hogy hazatérünk a honi állomásra, de még családunkhoz nem is mehetünk. Ha haza megyünk is, megint ki kell menni minden pihenés nélkül és kün lessük *sokszor 12 óráig éjjel*, hogy el kell-e utazni, de ha ránk nem kerül a sor, akkor hazamehetünk és reggel 4 órakor megint kün kell lenni, mert ha a vonatokhoz ember kell, jaj annak, aki ott nem volt. Ha valamelyik elalszik 12—13 órai szolgálat után odahaza, *mindjárt büntetéssel sújtják.*

Vasár- és ünnepnapot nem ismerünk. Ha egy napi szabadságot kérünk, azt sem kapunk. És a sok fáradságért, életveszélyes szolgálatért mi a fizetés? *1. kor. 60 fillér napibér, de az sem bizonyos.* Ami órapénzt kapunk, az kitesz szolgálatban *19 fillért*, szolgálat nélkül — ami legtöbbször meg van — *9 fillér.*

Most tessék felszámítani a drága megélhetést. A lakbér havonként kitesz 20 koronát. Tessék magunkat és családunkat ebből a fizetésből ruházni, élelmezni, a gyermeket taníttatni. Mikor felvesznek bennünket munkára, 24 évesek vagyunk, mind erős fiatal ember, 3 vagy négy évet kell várni, mire kérvényünket elküldik, hogy valami alkalmat kapjunk és megannyi időt, mire vizsgára hívják, *ott a legtöbbjét elbuktatják.* Most már a 35 éves véglegesítésben nem részesülhet, mert időhaladott. Mit csinálhat most? Ha már a husát megették, egyék meg a csontját is, mert máshol már nem fogadják munkába.

A lámpakezelők sorsa sem valami kellemes, ők 24 órai szolgálatot tesznek és ezen idő alatt *nincs egy órai pihenőjük.* 13 vonatot mászkálni, az egész szerelvényt tisztogatni is, ezért a fizetés az a csekély *2 kor. 20 fill.* napibér. Ebből éljen meg, ruházza magát és családját, bizony nem igen marad megélhetésre olyan drága városban.

Ilyen a mi sorsunk a Déli vasut szolgálatában. Ugyan lesz-e jobb? Erre a kérdésre nem adja meg más a feleletet, mint a — szervezkedés.

LEVELEZÉS.

Hatvan. (Raktári munkások helyzete.) Ez sem a legrózsásabb. Most megígérték nekik, hogy januárban kapnak javítást. A raktárban el van számolva 38 ember, dolgozni pedig csak 21—22 ember dolgozik naponta, a többiek a következő módon vannak elosztva: 4 raktárfelügyező-gyakornok, 4 gyorsáru-kezelő 24 óra szolgálatra, 1 a kiadásnál, 1 bárcázó, 1 a pénztárnál, *1 az egyik főnöknel mint inas, 1 a másik főnöknel, 1 az előrakodónál, 1 a gabona-félszernél, 2 a kocsimosásnál.* Összesen tehát 17 ember van szerteszt, csak a raktárnál nincsenek. Az a 21 ember végezi a raktárban és az átrakásban a munkát, úgy hogy egy-egy ember naponta 11—12, sőt ha a forgalom nagy, 15 tonnát kezel.

Abból a 21 emberből még sokszor 2 embert kocsitolónak, 2 embert segédfékezőnek küldenek. Annál több a munka az ottmaradóknak és este nem mehetnek előbb haza, míg el nem végeznek.

Nem csoda tehát, ha azok az emberek kijönnek a türelemből.

Étkezőhelyiségük nincs, télen-nyáron a szabadban van az elemőzsiájuk, télen összefagy, nyáron összeszárad.

(Fűtőház.) Nem sokkal mostohább a fűtőházi munkások helyzete. Ezek 24 órai szolgálatot teljesítenek, amely alatt még evésre sincs idő. Most is egy munkástársunkat azért bocsájtottak el, mert megengedte magának este, hogy egy kis darab kenyeret megegyen és nem ugrált mindjárt szemet adni egy mozdonyra, mikor hívták, csak akkor ment, mikor a kenyeret megette. Ezért a vonat neni késett *egy fél percet* sem és egy embert,

ki 11 év óta a fűtőháznál van alkalmazva, mégis elbocsájtottak.

Ezeknek sincs helyük az elemózsia részére, ami itt is a szabadban van és sokszor a patkányok is elviszik tőlük az ennivalót.

Budapest. (Fizetésjavítás a teherpályaudvaron.) Fizetésjavításról számolhatunk be az egyszerű. A dunaparti teherpályaudvaron lévő négy díjnak részleges fizetésrendezésben és pedig:

1. Tizenkét évi szolgálat után volt	3.— K.
most van neki 20 fil. jav. után	3.20 „
2. Tíz évi szolgálat után volt	3.— „
most van 20 fil. javítás után	3.20 „
3. Nyolc évi szolgálat után	2.60 „
most van 20 fil. javítás után	2.80 „
4. Hét évi szolgálat után	2.40 „
most van 20 fil. javítás után	2.60 „

Ugyancsak csekély mértékű és csekély körre szorul ez a „javítás!”

Rákoskeresztúr. (A betegséggyógyítás áldásai.) Gyermekét sirató apa küldte be hozzánk panaszos levelét, mely élénk világot vet arra, hogy miképp fogják fel sokan a máv. pályatorvosok közül hivatásukat. Kollár István munkástársunk gyermeke e hó 21-én megbetegedett. Elküldött dr. Rácz pályatorvoshoz, aki nem lévén otthon, helyettese jelent meg, aki konstata, hogy a gyermek gyümölestől lett beteg. 22-én reggel a gyermek rosszabbul lett és újból hívatta dr. Rácz urat, aki azonban kijelentette, hogy vasárnap nincs hivatalos rendelés. Délben Kollár munkástársunk ment el és sirva kérte dr. Rácz orvost, jöjjön a gyermekét megnézni; az orvos azonban hivatkozva az ünnepre, megtagadta. Kollár munkástárs erre feljelentést helyezett kilátásba és valószínűleg ennek hatása alatt délután 4—5 óra között megjelent a betegnél, hol kabátját levette, nekigyürkőzött a rendelvény megírásához, anélkül, hogy a gyermeket megnézte volna.

A gyermek 23-án nagyon rosszul lett és újra kérték az orvost, jöjjön megnézni. Dr. Rácz azonban azt üzentte, hogy csak folytassák tovább a rendelést, de nem ment el. Másnap a gyermek már halálán volt. Kollár munkástárs felkereste az orvos urat a rákosligeti kaszinóban és összetett kezekkel könyörgött, jöjjön, mentse meg a gyermekét. Az orvos azonban ridegen elutasította és csak újabb, hosszabb könyörgésre, midőn már a közönségnek is feltűnt a dolog, szánta el magát, hogy elmenjen a beteghez. *Mire azonban odaértek, a gyermek meghalt.*

Nincs a föld kerekén jóléti intézmény, amely ellen annyi panasz merülne fel, mint a máv. betegpénztára ellen. Különösen az orvosi kezelés az, amely a máv. alkalmazottak előtt gyűlöltté tette a betegpénztár intézményét. Nem mulik el betegpénztári közgyűlés, ahol az orvosi kezelés ellen sulyos vádak ne hangzanának el. Az is igaz, hogy nincs betegpénztár Magyarországon, amely orvosait oly lelketlenül kihasználná, mint a máv. betegpénztár. 6—800 korona évi fizetés, némely helyen 1500—2000 tagnak a kezelése, felülről jövő dorgálás és büntetés természetesen kiölik a humanizmust a mi pénztári orvosainkból. Ismerünk pályatorvosokat, akik mielőtt a máv. betegpénztár szolgálatába léptek, el voltak ismerve a legjobb gondolkozású egyéneknek, kik a hozzájuk forduló betegeknek nem csak testi, de lelki enyhülést is nyújtottak. Rövid pályatorvosi praxis után éppoly szívtelen lett, mint a pályatorvosok nagy része. Mi, akik küzdelmünket nem egyes emberek hibái ellen, hanem a rendszer ellen irányítjuk minden téren, itt is arra fordítjuk erőnket, hogy ledöntsük azt a bűnös rendszert, amely megtűri, hogy szegény munkásemberek testi épsége, élete és családja boldogsága oly egyénekre legyen bízva, akik tudásukat kizsákmányolva látva, kedvetlenül, bizonyos apátiával végzik a társadalom, a szenvedő emberiség iránt tartozó szolgálataikat.

A rákoskeresztúri eset nem áll egyedül a maga nemében; fel tudnánk vonultatni a anyag orvosi kezelése folytán elpusztult apák és gyermekek százait, hogy tanúságot

tegyenek arról, hogy mily könnyen veszik még szép hazánkban a legnemesebb kultúr-
lény, az ember életét.

Szabadka. (Fűtőház). Szabó Lajos mozdonyvezető oly durván bánik a hozzá beszállított fűtőkkel, hogy azok elkeseredésükben vizsgálatot kértek ellene. Durvaságán kívül annyira üldözte a fűtőket, hogy többen már a kenyérüket vesztették el miatta.

Még több azoknak a száma, akiket büntetésből elvontak a fűtői szolgálatról és a szénmunkásokhoz osztották be, úgy hogy havonta 20—40 koronával csökkent a keresetük.

A feljelentést 58-an írták alá a fűtők közül. A jobbparti üzletvezetőségtől lejött vizsgálatot tartani Beniczky főmérnök e hó 19-én. Vagy harmincat behívtak az irodába vallomást tenni, de ha valamelyik vallani akart, Beniczky ur ráförmedt: *Most nem vagyunk korcsmában, beszéljen úgy mint kell, vagy kussoljon ki.*

Furcsa módja ez az igazságkeresésnek. Így akarta őket megfélemlíteni, ők azonban megmaradnak az igazság mellett, dacára, hogy a főmérnök eltussolta az egész dolgot.

Helyreigazítás. Lapunk 33. számában közölt, az aradi podgyász-hordárok helyzetét ismertető cikkben a szolgálati időre vonatkozó adatok helyreigazításra szorulnak. A szolgálat ugyanis kezdődik reggel 4 órakor, tart délután 1/2-ig; a másik esapat 1/2-től éjjel 1/2-ig van szolgálatban; erre az időre kapnak 80 fillér napidíjat, melyből a betegpénztári járulék is levonatik.

INNEN-ONNAN.

† **Veszteségünk.** Aradról szomorú esetről értesítenek bennünket. Megyeri József máv. mozdonyvezető e hó 23-án érkezett haza Temesvárról szolgálatból. Tizenkét órakor lefeküdt pihenni és nem is kelt föl többé, elaludt örökre. Megyeri kartársunk 41 éves korában halt el, halálát neje és négy gyermeke siratja. Halála őszinte fájdalommal tölti el az aradi szervezett vasuti munkásokat is, mert Megyeri kartárs azon ritka egyének közé tartozott, akik a munkást megbecsülik, akik a munkásban az étellel küzdő, szenvedő testvért látják.

Skornya József, istvántelki főműhelyben dolgozó munkástársunkat halálos szerencsétlenség érte. — E hónap 21. és 22-ike közti éjjelen Palota-Ujfalu és Palota-Ujpest közötti vonalon vérbe fagyva találták. Temetése folyó hó 25-én ment végbe munkástársain óriási részvéte mellett.

† **Vasuti szerencsétlenség.** Brémából jelentik, hogy a Barledueből érkezett jelentések szerint a páris—strassburgi vonalon fekvő Revigny állomáson szombat éjjel vasuti szerencsétlenség történt. A két waggon közötti összekötő kapocs megsértült és ennek következtében Mussi állomástól, mely 7 kilométernyi távolságra van Revignytól, 21 waggon elszabadult és visszahozott Revignybe. Az állomáson az elszabadult waggonok nekimentek egy mozdonynak és teljesen összezúzódtak. Az anyagi kár jelentékeny. A forgalom megszakadt.

VEGYES.

Köszönetnyilvánítás. Fogadják hálás köszönetemet mindazok, kik szerencsétlenül elhalt férjem temetésén megjelentek és vigasztaló szavaikkal igekeztek enyhíteni mély fájdalommat.

Budapest, 1906. augusztus 29.

Özvegy Skornya Józsefné.

Köszönetnyilvánítás. Alnirrott ezuton mondok köszönetet mindazoknak, akik folyó hó 19-én szeretett férjem elhalálásaakor gyászomban osztották és a temetés alkalmával segédkezet nyújtottak. Fogadják valamennyien hálás köszönetemet.

Érsekujvár, augusztus 27.

Özvegy Prokopenz Mártonné.

A Vasuti Munkások Országos Szövetségének központi helyisége Rottenbiller-utca 5a sz. alatt van (I. emelet, 11. ajtó).

MULATSÁGOK.

MEGHÍVÓ.

A Magyarországi Vasuti Munkások Szövetségének pécsi helyi csoportja könyvtára alapja javáért, 1906. évi szeptember hó 1-én, szombaton, a régi sörház összes termeiben táncsal, humorisztikával és konfetticsatával egybekötött

NYÁRI ÜNNEPÉLYT

rendez. Beléptidij előreváltva 60 fillér, este a pénztárnál 80 fillér. Jegyek előre válthatók Dömel Jenő cukrászdájában, Jókai-tér, a rendezőségél és Agoston-utca 22. szám alatt. Kezdeté este 8 órakor. Felülízetések köszönettel fogadtnak és hirlapilag nyugtáztatnak.

MEGHÍVÓ.

A Vasuti Munkások Országos Szövetsége szombati helyi csoportja szept. hó 1-én, szombaton este, a Korányi-féle kerthelyiségben

TÁNCVIGALMAT

rendez. Beléptidij: 1 személy után 1 korona, 3 személy után 2 korona 40 fillér. A befolyt jövedelem elaggott és beteg munkástársaink segélyezésére fordítatik. Tánc kezdeté este 8 órakor.

A Famunkás-Szövetség újpesti helyi csoportja vasárnap, szeptember hó 9-én, az Engel-féle vendéglőben (Árpád-utca 83. sz.)

SZÜRETI ÜNNEPÉLYT

rendez. Kezdeté délután 4 órakor. Belépőjegy: személy 60 fill., család 1.20 kor.

Szerkesztői Üzenetek.

Petrozsény. Az előfizetést küldjék lehetőleg külön a kiadóhivatalnak címezve, nehogy az elszámolásban zavar keletkezzen. Lehet az előfizetési díjat bélyegeken is megküldeni. A felhívást bélyegek miatt nem közölhetjük kétszer. A 3 koronát a beküldőnek visszaküldtük. Amit mi közlünk, azt meggyőződéssel tesszük és azért, mert hitünk szerint a közérdeket szolgáljuk vele. De nem fizettünk meg magunkat egyetlen sorért sem. Ha a beküldők hálásak akarnak lenni, röjják le hálájukat a szövetséggel szemben olyképpen, hogy segítsenek szövetségünket és lapunkat új tagok toborzásával erősíteni.

Debrecen. A levelet nem közöljük, hanem eltesszük a szeptember 23-án tartandó országos pályatorvós-értekezlet részére, amely készséggel felhasználja az anyagot. Üdv.

Sziszek, koosvizsgáló. Habár a beküldött közleményben foglaltak igazsága elvitathatatlan, azonban mi szigorúan ragaszkodunk elvünkhez, mely szerint még a látszatát is kerülnünk annak, hogy mi cím- vagy rangkérdésben valamely szolgálati ágánál levő alkalmazottak munkásságát leki-csinyeljük. Irjon ön a saját helyzetüket (amely elég sulyos) esetelő sorokat, szívesen adunk tért lapunkban.

F. J., Erzsébethely. A pályafelügyelő igazságtalanul követeli, hogy reggel 5 órakor és este későn vigye be a jelentést. Önök nem tartoznak ingyen sem reggel, sem este tulszolgálatot tenni, csak azt a napi munkaidőt, amit az üzletvezetőség megállapított a pályamunkásoknak. Forduljanak orvoslásért az osztálymérnökséghez.

Cs. Gy., Debrecen. Aktuális dolgok annyira elfoglalják lapunkat, hogy a zsirondisták korcsmai hősködésének leírására igazán nincs terünk.

Obszerváció. Köszönjük az értékes adatokat. A pályatorvós értekezletén felhasználjuk.

Felelős szerkesztő: **Farkas Izor.**

Laptulajdonos: **A magyar vasutas-szervezet.**

Világosság könyvnyomda r.-t. Budapest, Nyár-utca 1.

CSERE.

Lakatos Istvántelki főműhelyből cserélne a nyugoti fűtőházba.

Asztalos Északi főműhelyből cserélne az Istvántelki műhelybe.

Géplakatos Piskiről cserélne szombathelyi műhelybe.

Géplakatos 20 éves Nagybecskerekéről cserélne bármely műhelybe hasonló fiatakorával.

Mozdonyfűtő Nyugoti fűtőházából cserélne Sátoraljaihelybe.

Rézműves Kolozsvári műhelyből cserélne istvántelki főműhelybe.

Lakatos Zágrábból cserélne pécsi műhelybe.

Géplakatos Nyugoti fűtőházából cserélne érsekújvári műhelybe. 100 korona költözködési díjat fizetek.